

Udskriftsdato: 15. december 2025

CIR1H nr 9178 af 01/01/2023 (Gældende)

Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Varetægtsfængsling i isolation

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: CMS VB 9618

Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Varetægtsfængsling i isolation

1. Overblik og tjekliste

1.1. Tjekliste ved isolationsfængsling

- Reglerne om varetægtsfængsling i isolation findes i retsplejelovens §§ 770 a – 770 e.
- De grundlæggende betingelser for isolationsfængsling (kriminalitetskrav, mistankekrav, indikationskrav og proportionalitetskrav) fremgår af §§ 770 a og 770 b.
- Anmodning om isolationsfængsling skal altid begrundes konkret.
- Anmodning om at forlænge isolationsfængslingen skal være skriftlig.
- Der er i § 770 c fastsat grænser for, hvor længe en arrestant som udgangspunkt maksimalt må være isolationsfængslet. Grænserne afhænger af, hvor alvorlig kriminalitet sagen vedrører, og om arrestanten er over eller under 18 år, jf. skemaet i pkt. 1.2.
- Isolationsfængslingen kan i visse tilfælde forlænges ud over de almindelige grænser, jf. skemaet i pkt. 1.3.
- Spørgsmål om at forlænge isolationsfængsling ud over de almindelige grænser skal altid forelægges for Rigsadvokaten via statsadvokaten.
- Isolationsfængsling indgår i tilsynsarbejdet i anklagemyndigheden i politikredsene, statsadvokaterne og Rigsadvokaten.

1.2. Oversigt over de almindelige tidsmæssige grænser for isolationsfængsling

1.2.1. Personer over 18 år

Strafferamme mindst 1 år og 6 måneder, men under 4 år	Isolationsfængsling højst 14 dage (ufravigelig)
Strafferamme mindst 4 år, men under 6 år	Isolationsfængsling højst 4 uger (ufravigelig)
Strafferamme 6 år eller derover	Isolationsfængsling højst 8 uger (kan i visse tilfælde fraviges – se <u>pkt. 3.3.</u> og <u>pkt. 3.4.</u>)

1.2.2. Personer under 18 år

Strafferamme mindst 1 år og 6 måneder, men under 4 år	Isolationsfængsling højst 14 dage (ufravigelig)
Strafferamme 4 år eller derover	Isolationsfængsling højst 4 uger (kan i visse tilfælde fraviges – se <u>pkt. 3.3.</u> og <u>pkt. 3.4.</u>)

1.3. Oversigt over tilfælde hvor de almindelige tidsmæssige grænser for isolationsfængsling kan fraviges

1.3.1. Personer over 18 år

Fravigelse af 8-ugers grænsen:

Strafferamme på mindst 6 år, sigtelsen forventes at medføre straf i mindst 2 år og afgørende hensyn til forfølgningen gør fortsat isolation påkrævet?

NEJ: 8-ugers grænsen kan ikke fraviges.	JA: Evt. mulighed for yderligere forlængelse.
---	---

Sigtelsen vedrører en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13, § 191 eller § 237, eller forsøg herpå?

NEJ: Isolationsfængsling kan højst udstrækkes til 6 måneder – se <u>pkt. 3.3.</u> og <u>pkt. 3.4.</u>	JA: Ingen lovbestemte tidsmæssige grænser – se <u>pkt. 3.3.</u> og <u>pkt. 3.4.</u>
---	---

1.3.2. Personer under 18 år

Fravigelse af 4-ugers grænsen:

Sigtelsen vedrører en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13, eller forsøg herpå?

NEJ: 4-ugers grænsen kan ikke fraviges	JA: Evt. mulighed for forlængelse ud over 4 uger – se <u>pkt. 3.3.</u> og <u>pkt. 3.4.</u>
--	--

2. Politiets sagsbehandling og efterforskning

3. Forberedelse

3.1. Iværksættelse af varetægtsfængsling i isolation

Retten tager kun stilling til spørgsmålet om varetægtsfængsling i isolation efter anmodning fra anklagemyndigheden. Efter retsplejelovens § 770 d, stk. 1, skal rettens afgørelse om isolation ske ved en særskilt kendelse, som skal være begrundet.

Anklagemyndighedens anmodning om at iværksætte isolationsfængsling skal indeholde en redegørelse for, at de enkelte betingelser for isolationsfængsling er opfyldt, jf. nedenfor.

Betingelserne for at iværksætte isolationsfængsling fremgår af retsplejelovens §§ 770 a – b.

3.1.1. Kriminalitetskravet og mistankekravet (retsplejelovens § 770 a, nr. 1)

Det er en betingelse for isolationsfængsling, at varetægtsfængslingen er besluttet i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3.

Det betyder, at isolationsfængsling kun kan ske, hvis der er begrundet mistanke om, at sigtede er skyldig i et forhold, som kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder, og der er bestemte grunde til at antage, at sigtede på fri fod vil vanskeliggøre forfølgningen i sagen, navnlig ved at fjerne spor eller advare eller påvirke andre.

3.1.2. Indikationskravet (retsplejelovens § 770 a, nr. 2)

Det er en betingelse for isolationsfængsling, at der er bestemte grunde til at antage, at varetægtsfængslingen i sig selv ikke er tilstrækkelig til at hindre arrestanten i at vanskeliggøre forfølgningen i sagen, herunder ved gennem andre indsatte at påvirke medsigtede eller ved trusler eller på anden lignende måde at påvirke andre.

Der skal således være konkrete omstændigheder i sagen, der begrunder, at det ikke vil være tilstrækkeligt at foretage varetægtsfængsling med de begrænsninger i form af brev- og besøgskontrol, som dette giver mulighed for, men at det er nødvendigt at udelukke sigtede helt fra fællesskab med andre indsatte.

Indikationskravet er nærmere beskrevet i forarbejderne til retsplejelovens § 770 d, stk. 1, om kravene til rettens begrundelse, som fik sin nuværende udformning ved lov nr. 1561 af 20. december 2006 (L 44 af 25. oktober 2006, de specielle bemærkninger til § 770 d). Anklagemyndighedens anmodning om isolationsfængsling skal afspejle de krav, der stilles til rettens kendelse. Ifølge forarbejderne stilles der krav om en konkret begrundelse, dels vedrørende indikationens indhold og grundlag.

Indikationens indhold

Det skal ifølge forarbejderne fremgå af rettens kendelse, hvordan det frygtes, at arrestanten vil vanskeliggøre forfølgningen af sagen, herunder ved:

- at afstemme forklaringer med andre sigtede eller mistænkte (ved trusler, overtalelse eller fælles forståelse),
- at påvirke vidner,
- at advare andre; det vil sige, hvor påvirkningen ikke sker i arrestantens ”egen interesse”, men derimod går på vanskeliggørelse af efterforskningen mod en anden person, eller
- ved en anden form for vanskeliggørelse.

Det skal endvidere fremgå, hvem eller hvad det frygtes, kollusionen (vanskeliggørelse af forfølgningen) rettes imod. Det skal således anføres, hvilke personer det frygtes, at de pågældende vil forsøge at kontakte for at afstemme forklaringer eller advare, eller hvilke vidner der frygtes påvirket. Hvis der er tale om personer med endnu ukendt identitet, skal deres rolle mv. i sagen i stedet fremgå. Særligt i forhold til påvirkning af vidner skal der normalt være tale om trusler eller påvirkning på anden lignende måde eller om en meget grov kriminalitet. Hvis det frygtes, at sigtede vil vanskeliggøre forfølgningen ved at fjerne spor eller koster, skal det præcisere, hvilke spor eller koster det drejer sig om.

Indikationens grundlag

Det skal ifølge forarbejderne i rettens kendelse præciseres, hvilke oplysninger i sagen der begrunder, at arrestanten kan og vil vanskeliggøre forfølgningen, hvis den pågældende har fællesskab med andre indsatte, og at varetægtsfængsling derfor ikke er tilstrækkeligt til at forhindre dette.

Det er ikke tilstrækkeligt at henvise til, at ”kriminalitetens art” eller ”sagens karakter” i sig selv sandsynliggør, at arrestanten vil søge at påvirke medsigtede/medgerningsmænd. Det kræves derimod, at der er oplysning om tidligere eller aktuelle forsøg på påvirkning, herunder f.eks. tidligere straf for vidnetrusler mv., uretmæssig besiddelse af mobiltelefon mv. i forbindelse med varetægtsfængslingen, særlig tilknytning til et fælles kriminelt miljø, særlig afhængighed mellem de sigtede eller et andet konkret grundlag i tilknytning til den konkrete sigtede eller sagens konkrete omstændigheder. Er der ikke grundlag for at henvise til tidligere eller aktuelle forsøg på at vanskeliggøre forfølgningen af sagen, fælles kriminelt miljø eller særlig afhængighed, skal der således noget andet særligt til.

At det ikke er tilstrækkeligt at henvise til ”kriminalitetens art” eller ”sagens karakter”, er på den anden side ikke til hinder for, at karakteren af den påsigtede forbrydelse og oplysningerne om den konkrete udførelse m.v. indgår i vurderingen og begrundelsen. Angår sigtelsen for eksempel afpresning eller vidnetrusler, er dette i sig selv et moment, der peger på, at der foreligger en risiko. Det samme kan være tilfældet, hvor vold er anvendt som pression, hævn eller lignende.

For så vidt angår vanskeliggørelse i form af påvirkning af andre end medgerningsmænd, herunder vidner, kan der f.eks. være tale om allerede fremsatte vidnetrusler eller en særlig afhængighed. Foreligger ingen af delene, må der henvises til noget særligt i form af et lignende betryggende grundlag eller en særdeles grov forbrydelse.

Med hensyn til mulighederne for, at arrestanten, hvis vedkommende anbringes i fællesskab med andre indsatte, kan gennemføre den pågældende vanskeliggørelse, kan grundlaget navnlig bestå i en tilknytning til et kriminelt miljø. Ved særdeles grove forbrydelser kan selve strafrisikoen også indgå i grundlaget.

Det forhold, at sigtede nægter sig skyldig, kan ikke i sig selv begrunde, at der skal ske varetægtsfængsling i isolation. Derimod kan det indgå i vurderingen, at sigtede nægter at udtale sig om sagen.

3.1.3. Proportionalitetskravet (retsplejelovens § 770 b, stk. 1)

Der skal foretages en særlig proportionalitetsvurdering i forhold til spørgsmålet om varetægtsfængsling i isolation.

Varetægtsfængsling i isolation må efter retsplejelovens § 770 b, stk. 1, kun ske, hvis

- formålet ikke kan opnås med mindre indgribende foranstaltninger (nr. 1),
- indgrebet ikke står i misforhold til sagens betydning (nr. 2), og
- sagen fremmes med den fornødne hurtighed (nr. 3).

Bestemmelsen i retsplejelovens § 770 b, stk. 1, om proportionalitetskravet i forbindelse med isolationsfængsling fik sin nuværende udformning ved lov nr. 428 af 31. maj 2000. Bestemmelsen er nærmere uddybet i forarbejderne (L 14 af 6. oktober 1999, de specielle bemærkninger), ligesom Strafferetsplejeudvalget i betænkning nr. 1469/2006 om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven uddyber proportionalitetsbegrebet nærmere.

Mindre indgribende foranstaltninger

Det fremgår bl.a. af betænkning nr. 1469/2006, at en række praktiske forhold har betydning for, om de mindre indgribende foranstaltninger, der er nævnt i retsplejelovens § 770 b, stk. 1, nr. 1, er et reelt alternativ til isolation. Det kan bl.a. indgå i vurderingen, at fordeling af sigtede på flere arresthuse kan indebære et betydeligt ressourceforbrug, og at effektiviteten af dette afhænger af de praktiske forhold i de forskellige arresthuse. Restriktioner i form af brev- og besøgskontrol vil ikke være effektive, hvis arrestanten i øvrigt har fællesskab med andre, som ikke er undergivet lignende restriktioner, og som kan formodes at ville hjælpe arrestanten med at kommunikere med andre. Endelig vil hverken fordeling af sigtede på flere arresthuse eller brev- og besøgskontrol virke efter hensigten, hvis arrestanten – og evt. medsigtede – kan få adgang til en indsmuglet mobiltelefon gennem fællesskab med andre.

Spørgsmålet, om formålet kan tilgodeses ved mindre indgribende foranstaltninger, skal således foretages på baggrund af en konkret vurdering af den foreliggende situation og de praktiske muligheder i hvert enkelt tilfælde.

Forholdsmæssighed

Kravet til forholdsmæssighed mellem indgrebet og sagens betydning er udtryk for den grundlæggende proportionalitetsafvejning, der skal foretages, når det skal vurderes, om der er grundlag for at foretage et straffeprocessuelt indgreb.

Sagens fremme

Det fremgår af forarbejderne til § 770 b, stk. 1, (L 14 af 6. oktober 1999, de specielle bemærkninger) at i forhold til vurderingen af, om sagen fremmes med den fornødne hurtighed, skal der blandt andet lægges vægt på, om en eventuel langvarig sagsbehandling helt eller delvist skyldes forhold, som politiet er uden indflydelse på, f.eks. sigtedes eller medsigtedes ønske om forsvarerskift under sagen eller ønske om en bestemt forsvarer, der samtidig varetager så mange andre opgaver, at det er vanskeligt at aftale tid til afhøringer mv.

Det skal også indgå i proportionalitetsvurderingen, om reglerne om anticiperet bevisførelse i medfør af retsplejelovens § 747, stk. 3, kan bruges til at undgå eller afkorte en isolationsfængsling, jf. § 770 b, stk. 1, nr. 3.

3.1.4. Særlige betingelser vedrørende personer under 18 år (retsplejelovens § 770 b, stk. 2)

Varetægtsfængsling i isolation af personer under 18 år kan i medfør af retsplejelovens § 770 b, stk. 2, kun ske, hvis de almindelige betingelser er opfyldt, og der foreligger helt særlige omstændigheder, som gør isolationsfængsling påkrævet.

Bestemmelsen blev indført ved lov nr. 1561 af 20. december 2006. Helt særlige omstændigheder kan ifølge forarbejderne (L 44 af 25. oktober 2006, de specielle bemærkninger) bestå i, at den forbrydelse, som den unge er sigtet for, er af meget alvorlig karakter, og der i den konkrete sags oplysninger findes et særligt stærkt behov for fængsling i isolation af den pågældende. For eksempel kan der være tilfælde, hvor der er tale om meget alvorlig narkotikakriminalitet eller meget alvorlig personfarlig kriminalitet med én eller flere medgerningsmænd på fri fod, og hvor det på baggrund af sagens oplysninger må antages, at der foreligger en alvorlig risiko for, at sigtede vil forsøge at vanskeliggøre forfølgningen.

Isolationsfængsling af en person under 18 år kan ifølge forarbejderne normalt ikke ske alene af hensyn til efterforskningen mod andre, for eksempel når den unge selv har tilstået.

Endelig fremgår det af forarbejderne, at der skal lægges stor vægt på den pågældendes alder, og at isolation som altovervejende hovedregel ikke må ske, hvis den sigtede kun er 15 eller 16 år.

I U 1999.1415H udtalte Højesteret, at der over for unge under 18 år bør udvises den yderste tilbageholdenhed med anvendelse af varetægtsfængsling i isolation, og at isolationsfængsling af personer under 18 år kun bør bringes i anvendelse, såfremt der foreligger helt ekstraordinære omstændigheder.

3.1.5. Den første frist for isolationsfængsling

Fristen for isolationsfængsling skal altid være så kort som muligt. Den første frist for isolationsfængsling må ikke overstige 2 uger, jf. retsplejelovens § 770 d, stk. 2, 2. pkt. Fristen gælder uanset, om der er tale om person over eller under 18 år.

Retsplejelovens § 770 c angiver grænserne for, hvor lang en sammenhængende periode en arrestant højst kan være varetægtsfængslet i isolation. Se nærmere herom pkt. 3.2.4.

3.2. Forlængelse af isolationsfængsling

3.2.1. Materielle krav

Forlængelse af en allerede iværksat isolationsfængsling kræver, at de grundlæggende betingelser for at iværksætte varetægtsfængsling i isolation fortsat er til stede. De grundlæggende betingelser for varetægtsfængsling i isolation er beskrevet under pkt. 3.1.

Særligt i forhold til vurderingen af proportionalitetskravet skal man være opmærksom på, at kravene skærpes, jo længere tid isolationsfængslingen har varet.

3.2.2. Formelle krav

Anmodningen til retten om forlængelse af en varetægtsfængsling i isolation skal være skriftlig og begrundet, jf. retsplejelovens § 770 d, stk. 3, 1. pkt. Begrundelsen skal indeholde alle de momenter, der indgår i grundlaget for, at der kan ske forlængelse af isolationsfængslingen.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen (L 44 af 25. oktober 2006, de specielle bemærkninger), at begrundelseskravet rent praktisk kan opfyldes ved, at anklagemyndigheden sender en rapport udarbejdet af politiet til brug for retsmødet om spørgsmålet om fristforlængelse. Kravet kan også opfyldes ved et særskilt brev fra anklagemyndigheden, hvori anmodningen om fortsat isolationsfængsling begrundes, eller i øvrigt ved et brev som supplement til rapportmaterialet.

3.2.3. Efterfølgende frister for isolationsfængsling

Det følger af retsplejelovens § 770 d, stk. 2, at forlængelse af en allerede iværksat isolationsfængsling højst kan ske med 4 uger ad gangen. Fristen skal altid være så kort som muligt.

Hvis arrestanten er under 18 år, kan fristen højst forlænges med 2 uger ad gangen.

3.2.4. Grænser for den samlede tidsmæssige udstrækning af isolationsfængsling

Retsplejelovens § 770 c angiver grænserne for den maksimale sammenhængende periode, hvor der kan ske varetægtsfængsling i isolation.

Perioden for isolationsfængsling skal regnes fra det tidspunkt, hvor isolationsfængslingen er iværksat.

Hvis fængslingsgrundlaget bliver udvidet, efter at isolationsfængsling er iværksat, og de nye sigtelser kan danne grundlag for isolationsfængsling i en længere periode, end den oprindelige sigtelse gav grundlag for, er det de nye sigtelser, som er afgørende i forhold til grænsen for, hvor længe isolationsfængsling maksimalt kan ske. Fristen regnes fortsat fra det tidspunkt, hvor isolationsfængslingen blev iværksat.

Tidsmæssige grænser for isolationsfængsling af personer over 18 år:

En skematisk oversigt over de tidsmæssige grænser for isolationsfængsling af personer over 18 år findes under pkt. 1.2.1.

Der gælder følgende tidsmæssige grænser for isolationsfængsling af personer over 18 år:

- 14 dage hvis sigtelsen angår en lovovertrædelse, der efter loven ikke kan medføre fængsel i 4 år (retsplejelovens § 770 c, stk. 1)
- 4 uger hvis sigtelsen angår en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 4 år eller derover, men ikke fængsel i 6 år (retsplejelovens § 770 c, stk. 2)
- 8 uger hvis sigtelsen angår en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller derover (retsplejelovens § 770 c, stk. 3, 1. pkt.)

Isolationsfængslingen kan i visse tilfælde udstrækkes til:

- op til 6 måneder, hvis sigtelsen angår en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller derover, og retten undtagelsesvis tillader dette (§ 770 c, stk. 3, 2. pkt.),
- mere end 6 måneder, hvis sigtelsen angår en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13 eller overtrædelse af straffelovens § 191 eller § 237 samt forsøg på eller medvirken til overtrædelse af disse (§ 770 c, stk. 4).

Betingelserne for forlængelse af isolationsfængsling ud over de almindelige tidsmæssige grænser er nærmere beskrevet i pkt. 3.3.

Tidsmæssige grænser for isolationsfængsling af personer under 18 år:

En skematisk oversigt over de tidsmæssige grænser for isolationsfængsling af personer under 18 år findes under pkt. 1.2.2.

Der gælder følgende grænser for varetægtsfængsling i isolation af personer under 18 år:

- 14 dage hvis sigtelsen angår en lovovertrædelse, der efter loven ikke kan medføre fængsel i 4 år (retsplejelovens § 770 c, stk. 1)

- 4 uger hvis sigtelsen angår en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 4 år eller mere (retsplejelovens § 770 c, stk. 5, jf. stk. 2).

Grænsen på 4 uger for den maksimale varighed af varetægtsfængsling i isolation af personer under 18 år kan alene fraviges, hvis sigtelsen angår en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13, herunder forsøg på eller medvirken til overtrædelse af disse.

Betingelserne for forlængelse af isolationsfængsling ud over 4-ugers grænsen for personer under 18 år er nærmere beskrevet under pkt. 3.3.

3.3. Forlængelse af isolationsfængsling ud over de almindelige grænser

En skematisk oversigt over mulighederne for at fravige de almindelige tidsmæssige grænser for isolationsfængsling findes under pkt. 1.3.

Der kan undtagelsesvis ske forlængelse af varetægtsfængsling i isolation ud over de almindelige grænser i retsplejelovens § 770 c, stk. 1 – 3.

Forlængelse af fristen kræver, at de materielle betingelser for, at der kan ske isolationsfængsling, fortsat er opfyldt, jf. pkt. 3.1. og pkt. 3.2.1. Kravet om skriftlighed og begrundelse gælder også ved forlængelser ud over de almindelige tidsmæssige grænser, jf. pkt. 3.2.2.

Forlængelse af isolationsfængsling ud over de almindelige grænser kræver endvidere ifølge retsplejelovens § 770 d, stk. 3, Rigsadvokatens godkendelse, jf. pkt. 3.3.3.

De yderligere materielle betingelser for at forlænge isolationsfængslingen fremgår af retsplejelovens § 770 c, stk. 3 – 5.

3.3.1. Arrestanter over 18 år

Fravigelse af 8-ugers grænsen (retsplejelovens § 770 c, stk. 3)

Retten kan undtagelsesvis tillade, at en isolation i sager, hvor sigtelsen angår en lovovertrædelse som kan medføre fængsel i 6 år eller derover, udstrækkes til ud over 8 uger, hvis afgørende hensyn til forfølgningen gør fortsat isolation påkrævet, uanset den tid arrestanten hidtil har været isoleret, og lovovertrædelsen kan ventes at ville medføre straf af fængsel i mindst 2 år, jf. § 770 c, stk. 3, 1. pkt.

Bestemmelsen fik sin nuværende udformning ved lov nr. 1561 af 20. december 2006. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen (L 44 af 25. oktober 2006, de specielle bemærkninger), at vurderingen af den forventede straf skal tage udgangspunkt i almindelig strafudmålingspraksis og ikke en vurdering af, hvad afgørelsen efter den sigtedes personlige forhold kan forventes at falde ud til.

Fravigelse af 8-ugers grænsen forudsætter, at det ikke kan bebrejdes politiet eller anklagemyndigheden, at efterforskningen ikke har gjort det muligt at tilvejebringe den fornødne bevissikring inden udløbet af den almindelige frist.

Ifølge forarbejderne vil en forlængelse ud over 8-ugers fristen kunne komme på tale i to situationer:

- Det drejer sig for det første om alvorlig, grænseoverskridende kriminalitet, hvor der på grund af sagens internationale forgreninger er behov for efterforskning i udlandet. Forlængelse af isolationsfængsling ud over 8-ugers perioden kan for det andet også komme på tale, hvor det på grund af kriminalitetens art og karakter må antages, at den sigtede i særlig grad kan – og vil – modvirke efterforskningen.

Hvis betingelserne for undtagelsesvis at forlænge isolationsfængslingen ud over 8 uger foreligger, kan isolation – bortset fra nogle helt specifikke situationer – maksimalt ske i op til 6 måneder, jf. nedenfor.

Fravigelse af 6 måneders grænsen (retsplejelovens § 770 c, stk. 4)

Grænsen på 6 måneders sammenhængende isolationsfængsling kan alene fraviges, hvis sigtelsen vedrører en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13 eller en overtrædelse af straffelovens § 191 og § 237, jf. § 770 c, stk. 4. Undtagelsen gælder også forsøg på og medvirken til disse forbrydelser.

Det fremgår af forarbejderne (L 44 af 25. oktober 2006, de specielle bemærkninger), at undtagelsen alene er møntet på den mest alvorlige kriminalitet, herunder navnlig sager med et professionelt, stærkt organiseret præg og internationale relationer.

3.3.2. Arrestanter under 18 år

Fravigelse af 4-ugers grænsen (retsplejelovens § 770 c, stk. 5)

Grænsen på 4 uger for den maksimale varighed af varetægtsfængsling i isolation af personer under 18 år kan alene fraviges, hvis sigtelsen angår en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13, herunder forsøg på eller medvirken til overtrædelse af disse.

3.3.3. Rigsadvokatens godkendelse

Rigsadvokatens godkendelse skal ifølge retsplejelovens § 770 d, stk. 3, indhentes, inden anklagemyndigheden fremsætter anmodning om forlængelse af en isolationsfængsling ud over 8 uger. Hvis der er tale om en varetægtsarrestant under 18 år, kræves Rigsadvokatens godkendelse allerede ved forlængelse ud over 4 uger.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen (L 44 af 25. oktober 2006, de specielle bemærkninger), at Rigsadvokatens godkendelse skal betragtes som en processuel beslutning forud for anklagemyndighedens anmodning i retten. Det vil sige, at beslutningen ikke kan påklages administrativt.

Oplysning om, at Rigsadvokaten har godkendt anmodningen, skal fremlægges i retsmødet, og retten har pligt til at påse, at godkendelsen foreligger. I sagen refereret i U 2008.763Ø var oplysningen om, at Rigsadvokaten havde godkendt anmodningen, ikke blevet fremlagt i byretten, og retten havde dermed ikke påset, at godkendelsen forelå. Landsretten fandt dog ikke, at den manglende oplysning for byretten om, at godkendelsen forelå, medførte, at landsretten ikke kunne træffe bestemmelse om fortsættelse af isolationsfængslingen.

Rigsadvokatens godkendelse skal som udgangspunkt foreligge skriftligt. Forelæggelse af spørgsmålet for Rigsadvokaten skal ligeledes som udgangspunkt ske skriftligt, jf. pkt. 3.3.4.

3.3.4. Forelæggelse af spørgsmålet om fortsat isolationsfængsling (første gang)

Frister for forelæggelse

Politikredsen skal senest 1 uge inden retsmødet om forlængelse af isolationsfængsling ud over 8 uger for så vidt angår arrestanter over 18 år og ud over 4 uger for så vidt angår arrestanter under 18 år sende en indstilling om fortsat isolationsfængsling og sagens akter til statsadvokaten.

Hvis statsadvokaten vurderer, at der er grundlag for at påstå fortsat isolation, forelægger statsadvokaten sagen for Rigsadvokaten senest 3 dage før fristens udløb.

Kontaktoplysninger

Indstillingen skal indeholde navn og kontaktoplysninger på sagens anklager eller en anden person, som har kendskab til sagen.

Indstillingens indhold

Politikredsens indstilling til Rigsadvokaten skal afspejle den begrundede anmodning om fortsat isolationsfængsling, som anklagemyndigheden vil fremlægge under retsmødet, hvor spørgsmålet skal behandles.

Det vil sige, at indstillingen skal indeholde stillingtagen til alle de momenter, som indgår i vurderingen af, om der er grundlag for en forlængelse af isolationsfængslingen ud over de almindelige frister.

Beskrivelse af sigtelsen

Indstillingen skal indeholde en udførlig beskrivelse af sigtelsen, som giver anledning til anmodningen om fortsat isolationsfængsling.

Sigtelsens grundlag

De omstændigheder, der danner grundlag for sigtelsen, skal fremgå af indstillingen. Kravet kan opfyldes ved, at der henvises til en vedlagt resumérapport (politirapport), hvor grundlaget for sigtelsen er beskrevet.

Forventet straf

Hvis der er tale om spørgsmål om forlængelse af isolationsfængsling ud over 8-ugers grænsen i retsplejelovens § 770 c, stk. 3, skal indstillingen indeholde en begrundelse for, at lovovertrædelsen kan ventes at ville medføre straf af fængsel i mindst 2 år.

Kravet om en forventet straf på mindst 2 års fængsel er nærmere beskrevet under pkt. 3.3.1.

Afgørende hensyn til strafforfølgningen

Det skal fremgå af indstillingen, hvilke afgørende hensyn til forfølgningen, der gør fortsat isolation påkrævet, uanset den tid arrestanten har været isoleret.

Kravet om afgørende hensyn til strafforfølgningen er nærmere beskrevet under pkt. 3.3.1.

Indikationskravet

Indstillingen skal indeholde en begrundet redegørelse for, at indikationskravet er opfyldt, herunder:

- den konkrete vanskeliggørelse, der foreligger risiko for i sagen, og
- grundlaget for at antage, at den nævnte risiko foreligger

Kravene til begrundelsen i forhold til indikationskravet er nærmere beskrevet under pkt. 3.1.2.

Proportionalitetskravet

Indstillingen skal indeholde en begrundet redegørelse for, at en forlængelse af isolationsfængslingen ikke vil stride mod proportionalitetsprincippet, jf. § 770 b, stk. 1.

Proportionalitetskravet er nærmere beskrevet under pkt. 3.1.3.

3.4. Forlængelse, når der er sket isolationsfængsling ud over de almindelige grænser

Hvis der opstår spørgsmål om yderligere forlængelser af isolationsfængsling i en sag, hvor isolationen allerede er forlænget ud over de almindelige grænser i retsplejelovens § 770 c, skal alle de betingelser, som gælder i forbindelse med den første forlængelse ud over de almindelige grænser, være opfyldt. Betingelserne er nærmere beskrevet under pkt. 3.3.1., pkt. 3.3.2. og pkt. 3.3.3.

3.4.1. Forelæggelse af spørgsmålet om fortsat isolationsfængsling (senere forlængelser)

Der gælder de samme frister for forelæggelse af spørgsmålet om fortsat isolationsfængsling som ved den første forlængelse ud over de almindelige frister, jf. pkt. 3.3.4.

Indstillingen til Rigsadvokaten skal indeholde:

- oplysninger om efterforskningens forløb siden sagen senest blev forelagt
- oplysninger om eventuelle ændringer i grundlaget for isolationsfængslingen
- en begrundet indstilling om, hvorfor betingelserne for isolationsfængsling fortsat er opfyldt, herunder særligt for proportionalitetsvurderingen.

3.5. Indberetning af varetægtsfængsling i isolation

Der skal ske indberetning til Rigsadvokaten om alle afsluttede varetægtsfængslinger i isolation. Politikredsens indberetning sker via statsadvokaterne, som årligt sender en samlet redegørelse til Rigsadvokaten.

3.5.1. Politikredsens indberetning til statsadvokaten

Politikredsene skal sende statistiske udtræk om afsluttede isolationsfængslinger til statsadvokaterne umiddelbart efter, at en isolationsfængsling er afsluttet.

Oplysningerne om afsluttede isolationsfængslinger skal trækkes fra politiets sagsbehandlingssystem (POLSAS). Politikredsene skal indsende indberetningsskemaer vedrørende afsluttede isolationsfængslinger (liste 1 og liste 2). Liste 1 vedrører personoplysninger for det enkelte isolationsforløb, mens liste 2 giver et overblik over antallet af isolationsfængslinger, varigheden og kriminalitetens art.

Politikredsene skal kontrollere, at isolationsforløb ikke fejlagtigt er anført som afbrudt, og at startdato og slutdato for isolationen er korrekt. Antallet af personer og isolationsforløb i det statistiske udtræk i liste 2 skal være det samme, medmindre en person rent faktisk har været isoleret flere gange i forbindelse med samme sag.

3.5.2. Statsadvokaternes indberetning til Rigsadvokaten

Statsadvokaterne skal én gang årligt indberette afsluttede isolationsfængslinger til Rigsadvokaten, og redegøre for antallet og varigheden af isolationsfængslinger, herunder evt. lokale eller regionale forhold af betydning for dette, samt for de tiltag, der evt. er taget for at begrænse omfanget af isolationsfængslinger. Politiets indberetningsskemaer vedlægges statsadvokaternes redegørelse.

4. Jura

5. Straf og andre retsfølger

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

- Retsplejelovens §§ 770 a – 770 d (lovbekendtgørelse nr. 1835 af 15. september 2021 om rettens pleje)
- Lov nr. 1561 af 20. december 2006 om ændring af retsplejeloven (Varetægtsfængsling i isolation)
- Lovforslag L 44 af 25. oktober 2006 om ændring af retsplejeloven (Varetægtsfængsling i isolation)
- Betænkning nr. 1469/2006 – Strafferetsplejerådets betænkning om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven.
- Lov nr. 428 af 31. maj 2000 om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Varetægtsfængsling i isolation mv.)
- Betænkning nr. 1358/1998 – Strafferetsplejeudvalgets betænkning om varetægtsfængsling i isolation

Rigsadvokaten, den 1. januar 2023

RIGSADVOKATEN

/ Rigsadvokaten